

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Mfv.III.10.430/2012/7.szám

A Kúria a Kovács Ügyvédi Iroda, ügyintéző: dr. Kovács Tamás ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Egészségbiztosítási Pénztár alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Gyulai Munkaügyi Bíróságon 3.M.326/2011. szám alatt indított és másodfokon a Gyulai Törvényszék 2012. március 6. napján kelt 3.Mf.25.994/2011/4. számú ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.994/2011/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, fizessen meg külön felhívásra a magyar állam javára 55.950 (ötvenötezer-kilencszázötven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje a 2011. május 26-án kelt határozatával - a kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 67. §-a alapján - 559.505 forint és kamata megfizetésére kötelezte a felperest Sz. I. munkavállaló 2010. március 11-én bekövetkezett, a jobb kéz hüvelykujj sérülését eredményező munkabalesetével összefüggésben felmerült

egészségbiztosítási ellátások költsége és kamatai megtérítése címén. A határozat indokolása szerint a rakodó munkakörben foglalkoztatott munkavállaló kommunális hulladék rakodása közben, egy emelőgép villájára helyezett 1100 literes konténer igazítása során akként szenvedett balesetet, hogy az edényt a géppel való megemelése után felülről megnyomta, a konténer lezuhant, a sérült hüvelykujja a konténer és az emelőgép villája közé szorult. Az alperes a felperes felelősségét a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdése, 40. § (1) bekezdése, 42. § a) pontja, 50. §-a, 51. § (4) bekezdése, 54. § (1)-(3) bekezdései és 55. §-a megsértése miatt állapította meg.

A Gyulai Munkaügyi Bíróság a fizetési meghagyást hatályon kívül helyezte. A bíróság a közigazgatási eljárásban lefolytatott bizonyítás adatai, valamint a sérült, a sérült munkatársa, a munkavédelmi megbízott és a munkavédelmi előadó tanúvallomása alapján az alperes határozatának tényállását a következők szerint módosította. A sérült a villaszerkezeten lévő konténert a hidraulikus rendszer segítségével olyan mértékben emelte fel, hogy már nem volt lehetőség a szabad kézzel történő biztonságos igazításra. A sérült és munkatársa is tisztában voltak azzal, hogy a megemelt konténert kézzel már nem lehet igazítani, a balesethez az vezetett, hogy a sérült ennek ellenére belefogott az igazításba. A veszélyt előidéző hidraulikus emelés folyamatát a sérült ellenőrzés alatt tartotta, emiatt a balesetet nem akadályozhatta volna meg, ha a felperes a rakodók viszonylatában munkairányítót jelöl ki. A perben nem merült fel, hogy a felperes elégtelen technológiát határozott meg, és kizárható, illetve nem igazolt az oksági összefüggés a baleset és az alperes határozatában felsorolt szabályszegések között is. Mindezek miatt a bíróság a felperes Ebtv. 67. §-a szerinti megtérítési kötelezettségét nem tartotta megállapíthatónak.

A Gyulai Törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. Az ítélet szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, tévedett azonban az abból levont jogi következtetésben. A tanúvallomásokból kétséget kizáróan megállapítható volt, és felperes maga is elismerte, hogy a munkavédelmi oktatás általános jellegű volt, az nem tért ki a konténerek ürítése esetén felmerülő munkavédelmi kockázatot magában rejtő meghibásodások szakszerű kezelésére és annak megelőzésére. A felperes maradéktalanul nem tett eleget a megfelelő munkakörülmények, munkaeszközök biztosítására és a megfelelő technológia meghatározására irányuló kötelezettségének. A kockázatértékelés elmaradása, a munkavédelmi oktatásban rejlő hiányosságok, illetőleg a felperes által eltűrt helytelen gyakorlat is hozzájárult a baleset bekövetkeztéhez, ezért - az Mvt. 42. § a) pontja, 50. §-a, 51. § (4) bekezdése, 54. § (1)-(3) bekezdései és 55. §-a felperes általi megsértése miatt - az Ebtv. 67. § szerinti

megtérítési kötelezettség fennáll.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte az Ebtv. 67. § (1) bekezdése megsértésére hivatkozva.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt a tényt, hogy a sérült teljes mértékben tudatában volt annak, hogy nem lehet függő tárgyat kézzel igazítani (ezt a sérült munkatársa is megerősítette). A balesethez a sérült ezen magatartása vezetett, a másodfokú bíróság által megállapított indokok és a baleset között nem áll fenn ok-okozati összefüggés, a jogerős ítéletben csak az szerepel, hogy ezen indokok is hozzájárultak a baleset bekövetkeztéhez. A másodfokú bíróság által megjelölt indokok azért sem lehetnek okai a balesetnek, mert a munkavállaló, amennyiben akarja, a kockázatértékelés, részletesebb oktatás és ellenőrzés esetén is megszegi a munkavédelmi szabályokat. A sérült maga adta elő, hogy nem tartotta be azt a nyilvánvaló tilalmat, hogy függő tárgyat nem lehet igazítani.

A felperes kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság ítéletében nem tért ki arra, milyen jogszabályi kötelezettségének nem tett eleget a munkáltató, továbbá, hogy olyan szakkérdésben, nevezetesen a kockázatértékelés szükségessége körében foglalt állást, amely szakértői bizonyítást indokolt volna. Az Ebtv. 67. § (1) bekezdése a foglalkoztatóra és a munkavállalóra is kötelezettséget ró. A perben lefolytatott bizonyítás adatai alapján megállapítható, hogy a baleset azért következett be, mert a sérült nem tartott be egy általa is ismert szabályt, a másodfokú bíróság által kifogásoltak és a baleset között nincs oksági összefüggés. A jogerős ítélet amiatt is megalapozatlan, mert a másodfokú bíróság semmilyen konkrét szabályszegést nem határozott meg, csupán példálózó felsorolást tett a baleset lehetséges előzményeire.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását a következő indokok alapján kérte. A másodfokú bíróság által levont jogi következtetések nem iratellenesek, az ítélet nem tartalmaz logikai ellentmondást. A jogerős ítéletben felsorolt mulasztásokat a tanúvallomások és az okirati bizonyítékok alátámasztották, a sérült nem volt tisztában a pontos munkafolyamattal, a szabályos munkavégzéssel, és azzal, hogyan háríthatja el a munkavégzés közben felmerülő problémákat. A sérült és a munkavédelmi megbízott tanúvallomásából egyértelműen kitűnik, hogy a felperes a munkavállalók helytelen munkavégzési gyakorlatát eltűrte, és nem tett semmit annak érdekében, hogy a régóta folytatott helytelen gyakorlat megváltozzék. A felperes mulasztásai és a baleset között fennáll az ok-okozati összefüggés, a felperes az Ebtv. 67. § (1) bekezdés szerinti felelősségét a KGD

2009.11. számú eseti döntés és a KK 25. számú állásfoglalás is alátámasztja.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria mindenképp utal arra, hogy a felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. A Pp. 206. §-a szerinti szabad bírói mérlegeléssel megállapított tényállás felülvizsgálata - ha az nem iratellenes vagy logikátlan - nem lehet eredményes; a felülvizsgálati eljárásban ugyanis felülmérlegelésnek nincs helye.

Az alperes határozatát az Ebtv. 67. § (1) bekezdésére alapozta. E rendelkezés szerint a foglalkoztató köteles megtéríteni az üzemi baleset vagy foglalkozási megbetegedések miatt felmerült egészségbiztosítási ellátást, ha a baleset vagy megbetegedés annak a következménye, hogy ő vagy megbízottja a reá nézve kötelező munkavédelmi szabályokban foglalt kötelezettségének nem tett eleget, illetőleg ha ő vagy alkalmazottja (tagja) a balesetet szándékosan idézte elő.

A fenti rendelkezés alkalmazását illetően a KK 25. számú állásfoglalás kimondja, hogy a társadalombiztosítási szerv a munkáltatóval szemben nem léphet fel megtérítési igénnyel, ha a balesetelhárító vagy egészségvédő óvórendszabályt vagy óvóintézkedést kizárólag maga a balesetet szenvedett munkavállaló mulasztotta el. Az óvórendszabály elmulasztása objektív jellegű, megvalósul, ha a munkáltató vagy megbízottja a balesetelhárító vagy egészségvédő óvórendszabályt nem tartotta meg, vagy az óvintézkedést elmulasztotta. Ha ennek folytán - ezzel okozati összefüggésben - baleset történt, nincs jelentősége a munkáltató megtérítési kötelezettsége szempontjából annak, hogy maga a sérült is közrehatott a baleset bekövetkezésében.

A felperes a perben nem bizonyította, hogy a balesetet kizárólag a sérült szabályellenes munkavégzése idézte elő. A sérült tanúvallomása során úgy nyilatkozott, hogy tisztában volt azzal, hogy a megemelt konténer kézzel történő igazítása, lökdöszése nem megfelelő technológiai megoldás, ezen előadása alapján azonban, figyelemmel a lefolytatott bizonyítás további adataira is, a felperes felelőssége nem zárható ki.

A Kúria mindennek előtt utal arra, hogy a munkavédelmi oktatás tartalmát illetően a tanúk egymásnak ellentmondó tényállításokat tettek és a sérült munkatársa e tárgyban tett előadásai sem álltak összhangban. A sérült közigazgatási eljárásban történt meghallgatása, az alperes kérdőívén tett nyilatkozata, a sérült és a munkavédelmi megbízott tárgyaláson tett tanúvallomása a jogerős ítéletnek a biztonságos munkavégzés követelményeinek érvényesülését szolgáló megfelelő oktatás hiányára és a szabálytalan munkavégzési gyakorlat felperes általi eltűrésére vonatkozó megállapításait aggály nélkül alátámasztották. A felperes által kiállított baleseti jegyzőkönyvben a baleset okaként nem szerepelt a sérült szabályellenes munkavégzése, annak bekövetkeztét a sérült és a munkavédelmi megbízott sem tulajdonította a sérült szabályellenes munkavégzésének. A sérült nem tartotta magát „hibásnak”, a másik tanú szerint pedig a sérült „emelésbiztonsági szempontból kifogásolható”, reflexszerű mozdulatának köszönhető baleset „kivédhetetlen” volt. A munkavédelmi megbízott ezen túl arról is nyilatkozott, hogy a nem a balesetkor munkát végző, de azonos munkakörben dolgozó munkavállalóknál korábban már tapasztalta, hogy a munka hevében a megemelt fázisban igazítanak a tárolóeszközön.

A másodfokú bíróság az ellentmondásos tanúvallomásoknak és az okirati bizonyítékoknak az egybevetésével logikai ellentmondás nélkül, az Ebtv. 67. § (1) bekezdése helyes alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a felperes megtérítési felelősségét az Mvt. 50. §-a, 54. §-a és 55. § (1) bekezdése megsértése alátámasztja. A jogerős ítélet – a felülvizsgálati kérelemmel írtakkal szemben – tartalmazza, hogy a másodfokú bíróság mely jogszabályok megszegése miatt döntött a felperes felelősségéről. Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet – a felülvizsgálati kérelemben foglalt további kifogások vizsgálatának mellőzésével – hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés].

A felperes az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Ebtv. 2010. január 1-től hatályos 75/A. §-a és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2012. szeptember 26.

Dr. Zánthy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Patassyné dr. Dualszky Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

kúriai tisztviselő